

Uitwerkingen Uitdaging - Gaswetten (NTvN 78-10)

Opgave 1

Voordat de linker cilinder verwarmd werd had het gas erin temperatuur T_0 , druk p_1 en volume V_1 . Na verwarming tot temperatuur T_1 worden druk en volume van het gas in de cilinder gelijk aan p_2 en V_2

$$\frac{p_1 V_1}{T_0} = \frac{p_2 V_2}{T_1}.$$

Voordat de rechter cilinder gekoeld werd had het gas erin temperatuur T_0 , druk p_1 en volume V_1 . Na afkoelen tot temperatuur T_2 worden druk en volume van het gas in de cilinder gelijk aan p_3 en V_3 . Vanwege de koppeling tussen de zuigers geldt $V_2 = V_3$ en

$$\frac{p_1 V_1}{T_0} = \frac{p_3 V_2}{T_2}.$$

Voor en na de veranderingen van de temperaturen zijn de zuigers in evenwicht en daaruit volgt dat $2p_a = 2p_1$ en $2p_a = p_2 + p_3$ (p_a is atmosferische druk). Vervolgens vinden wij dat

$$p_2 = \frac{2T_1}{T_1 + T_2} p_a,$$

$$p_3 = \frac{2T_2}{T_1 + T_2} p_a,$$

$$\frac{V_1 - V_2}{V_1} = \frac{2T_0 - T_1 - T_2}{2T_0}.$$

Opgave 2

De druk in de buis is altijd in evenwicht met de atmosferische druk. Daarom vinden de veranderingen van de temperatuur en volume van het gas in de buis plaats bij constante druk. Als V_2 het volume is van het gas nadat de buis afgekoeld is, dan vinden wij dat

$$\frac{V_1}{V_2} = \frac{T_1}{T_2}.$$

Vervolgens vinden wij dat

$$V_1 - V_2 = V_1 \left(1 - \frac{T_2}{T_1}\right).$$

De massa van het kwik dat de buis opzuigt is

$$m = \rho(V_1 - V_2),$$

hetgeen $m = 39$ g geeft.